

Extra steun voor het verduurzamen van de gebouwde omgeving

Delft, 29 september 2009

Aan : Algemene commissie WWI
Betreft : Rondetafelgesprek innovatie woningbouw
Van : Jos Benner / Cor Leguijt

De verduurzaming van de gebouwde omgeving heeft extra steun nodig vanuit Den Haag. Niet zozeer financiële steun, maar regels over eindverantwoordelijkheid voor de bouwkwaliteit. Duurzaamheid gaat niet alleen over de componenten, maar juist over het totale gebouw. De huidige kwaliteitsgarantie is onvoldoende voor verduurzaming van de bouw.

Een gebouw is een verzameling van deelproducten (componenten/installaties) die elk op eigen wijze bijdragen aan constructieve sterkte, comfort, brandveiligheid, installatieveiligheid, energiehuishouding en energieprestatie, gezondheid, duurzaam materiaalgebruik e.d.

Door zwaardere prestatie-eisen (o.a. op energiegebied) is de afhankelijkheid van het goed werken en samenwerken van de deelproducten de afgelopen jaren steeds groter geworden en zal deze ook in de komende jaren verder toenemen (met zonnepanelen moet nu al rekening worden gehouden in de beveiligingsregelingen van netten; met smart grids wordt die afhankelijkheid nog groter).

Ondanks het al maar toenemende belang van een goed samenspel van de deelproducten is er op dit moment geen aanspreekpunt c.q. verantwoordelijkheid voor het product als totaal, zoals bij bijvoorbeeld een auto. De eigenaar heeft niet één aanspreekpunt; iemand die het ook echt voor je oplost, zoals bij een auto de dealer die de verantwoordelijkheid neemt en die regelt dat de auto teruggaat naar de fabrikant als daar het probleem ligt.

Er gaat, mede daarom, geregeld veel mis, wat alleen bij extremen de publiciteit haalt. Niet zelden wordt een slecht binnenklimaat daarbij in de publieke beeldvorming min of meer automatisch gekoppeld aan de nieuwe wijze van duurzaam bouwen.

Met de verdergaande ambities voor verduurzaming van de energievoorziening komen daar nog extra eisen bij en moet het systeem als geheel echt goed functioneren; straks ook op het niveau van interactie tussen gebouwen en energienetten.

Er is de afgelopen decennia veel verbeterd wat betreft de energieprestatie en gezondheid van gebouwen. Tegelijk vormen situaties waar de systeemintegratie niet goed is gelukt te vaak een bedreiging voor de gezondheid en voor de toekomst van de verduurzaming in de bouw (en dus voor de doelrealisatie). Het gaat daarbij met name om een slecht binnenklimaat bij actieve luchtregeling (problemen in de balansventilatie of in de luchtkanalen), maar ook om verminderd comfort (onjuiste dimensionering van verwarmingsinstallaties), om onveiligheid van energie-installaties e.d.

Het is nodig dat de rijksoverheid beter aangeeft aan welke randvoorwaarden een toekomstgericht duurzaam gebouw moet voldoen. Denk daarbij aan zaken als

- lage-temperatuurverwarming bij nieuwbouw en bij grootschalige herstructurering;
- de energieprestatie in de bestaande bouw;
- het regelen van de eindverantwoordelijkheid voor het totale product;
- het waarborgen van de kwaliteitszorg op de onderlinge samenhang van de bouwstenen en dus op het systeem als totaal.

Hieronder gaan we nog in op hoe het rijk dat kan bevorderen.

Belangrijk is te waarborgen dat ook werkelijk aan de randvoorwaarden wordt voldaan. Toezicht en inspectie, vanaf de tekentafel tot de realisatie en oplevering, kan daarbij helpen, maar we denken dat er ook andere mechanismen zijn die bevorderen dat de markt zich zelf in de beoogde richting ontwikkelt.

Positief ingestelde marktspelers zien de problematiek zelf ook en werken al aan concepten om de onderlinge samenhang van de systemen en de integrale verantwoordelijkheid voor het product goed te regelen. Het rijk kan daar op aanhaken door onderdelen hiervan verplicht te stellen en/of te eisen dat er een goede standaardverzekering komt voor zaken die misgaan; een verzekering die door de leveranciers van de diverse componenten en installaties financieel wordt gevoed. Zo ontstaat er meer belang om een integraal goed product te leveren. De afnemer heeft de zekerheid dat er een 'dealer' is die eventuele problemen voor hem oplost. Het GIW volstond in dit opzicht duidelijk niet.

Op energetisch vlak wordt innovatie in de gebouwde omgeving ook gestimuleerd door het eisen van een verplicht aandeel duurzame energie en/of het stellen van een emissieplafond, via de energieleveranciers, zoals ondermeer is aangetoond via Green4sure (www.green4sure.nl). Daar gaan ook duidelijke prikkels vanuit naar de markt om de efficiënte oplossingen te vinden.

Kortom: Extra steun voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving is nodig. Als die er niet komt worden de doelen niet gehaald en blijven misstanden bestaan. De steun betreft vooral het verankeren in wet- en regelgeving van basisprincipes en verantwoordelijkheden die de goede initiatieven ondersteunen en prikkels geven tot werkelijke duurzame verbetering van het 'product' als geheel.

Jos Benner / benner@ce.nl

Cor Leguijt / leguijt@ce.nl

015 - 2150150